

Nittälvsbrännan

Tidigt på våren år 2000 inträffade en skogsbrand på Nittälvsshedarna ett par kilometer norr om Dansarbacken. Branden startade vid en antänd bil på en skogsbilväg väster om Nittälven och spred sig i nordostlig riktning, där den så småningom kunde begränsas. I dag har brandområdet förvandlats till ett spännande naturreservat, ett av de reservat som ligger i anslutning till den vackra Nittälven i norra Örebro län.

Brand på de sandiga nittälvsshedarna är ingenting nytt. Talrika spår finns efter äldre skogsbränder, framför allt i form av så kallade brandljud – inbuktningar i de gamla tallarnas trädbaser, samt stubbar som bär spår av förkolnad ved. Granen är känslig för brand och slås vanligen ut, medan tallen är tåligare och oftast överlever.

Den ungskog som brann år 2000 planterades i mitten av 1960-talet efter en omfattande kalavverkning.

Skogsbränder kan vara en stor katastrof för den enskilde markägaren, men i ett större perspektiv är bränder en av de naturliga störningar som format skogslandskapet i stora delar av landet. Den vanligaste orsaken till att skogen antändes var givetvis åsknedslag, men ofta satte våra förfäder eld på skogen för att skapa goda betesförhållanden för kreaturen, eller för att möjliggöra lövtäkt på de frodiga lövbrännor som uppstår efter en skogsbrand.

Skogsbränder

Man räknar med att en halv till två procent av den svenska skogen brann varje år. På vissa torrare marker kunde bränder svepa fram flera gånger varje sekel, medan det i fuktigare skogstyper brann mycket sällan eller aldrig.

I dag är skogsbränder ovanliga. Orsakerna till detta är att skogen numera innehåller en liten mängd död ved och ett väl utbyggt skogsvägnät, vilket också gör det enklare att begränsa och släcka skogsbränder.

Många av trädslagen i barrskogen har anpassat sig till återkommande skogsbränder. Efter en brand inträder vanligen en lövträdsfas på brandfältet. Asp, björk, rönn, säl, al och tall etablerar sig snabbt. Mer skuggtåliga träd, framför allt gran, ersätter sedan successivt pionjärträden. Som ett resultat av skogsbränder uppkommer ibland större områden med rena bestånd av lövträd under några decennier. Dessa brukar kallas lövbrännor. Ofta har dessa områden en rik flora och fauna.

Vissa svampar, lavar, kärlväxter och insekter är helt

beroende av skogsbränder för sin överlevnad. Svedje- och brandnävan är två växter vars frön behöver en temperatur på över 50 grader för att börja gro. Nävornas frön kan behålla sin livsduglighet i över hundra år medan de vilar i jorden.

Många skalbaggsarter gynnas också av skogsbränder, liksom flera fjärilsarter.

I dag, några år efter branden i Nittälvsbrännan, är det en spännande upplevelse som möter besökaren i reservatet. Hallon, rallarros, tallört och klubbkorsört är några av de arter som invaderat de brända områdena. Tuvullen växer talrikt på myrarna, och dess frön är viktig föda för orre och tjäder. Den tretåiga hackspetten gynnas av den rika tillgången på död ved där skalbaggselarver lever. Rödstjärt, tofsmes och svartmes kan ses i reservatet och om man vandrar försiktigt längs de örtrika älvstränderna finns goda möjligheter att se bäver och bäverfälda träd. Har man tur kan man se spår efter varg.

Nittälvsbrännan är länets hundrade naturreservat. En led går runt de mest sevärda delarna av de brända områdena. En eldplats finns också längs vägen.

Nittälven

Nittälven slingrar sig fram i sandiga sediment som bildades i ett isälvsdelta under istidens slutskede. Stränderna är upphöjda strandbankar (levéer) som tidvis är översvämmade. Utanför dessa finns fuktiga, ofta översvämmade partier som förr användes för myrslätter.

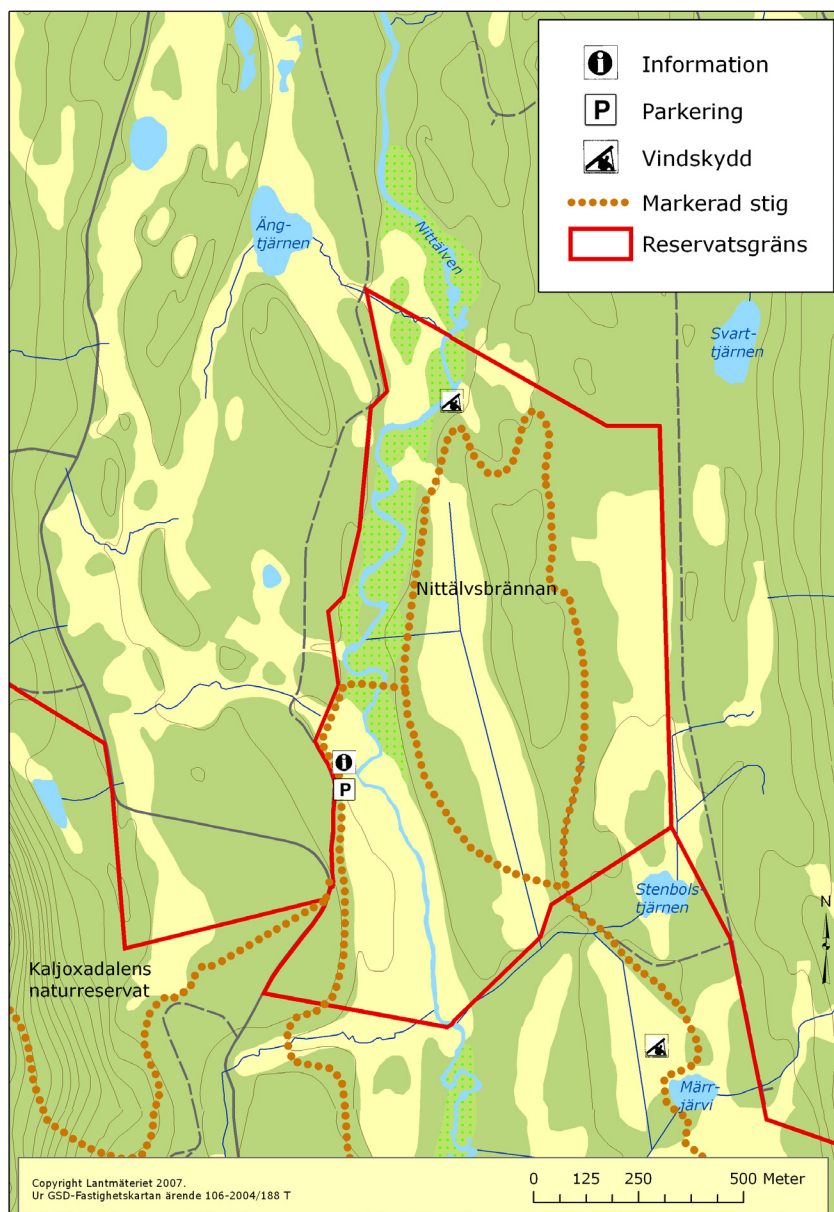
Längre bort från älven blir marken fastare, och här finns långsträckta kullar som ligger i nord-sydlig riktning. På kullarna växer en blandbarrskog som domineras av tall. Älven är en av de få outbyggda älvarna i länet, och den användes tidigt för flottning. Stilla kvällar ses örningen vaka i ytvattnet.

Skogen

När en skog brinner dör inte alla träd, vilket medför att den nya skogen i området kommer att vara en blandning av äldre och yngre träd. Den näringsrika askan är en bra växtplats för nya plantor. Björkfrön grov väldigt lätt på mark som brunnit, så skogen kommer att vara mer lövrik än före branden.

Länsstyrelsen
Örebro län

§ I reservatet är det inte tillåtet att:

- göra åverkan på markytan
- ta med okopplad hund
- störa djurlivet
- plocka blommor, lavar eller vedlevande svampar eller på annat sätt skada växtligheten; bär och matsvamp får dock plockas
- bedriva insamling av insekter eller andra ryggradslösa djur
- göra ristningar på torrträd eller bark eller skada liggande trädstammar
- göra upp eld annat än på anvisad plats och med där anvisad ved
- tälta, köra motorfordon eller cykla
- sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller liknande
- sätta upp orienteringskontroller eller anordna snitslade spår

Vägbeskrivning

Naturreservatet ligger 15 km nordväst om Kopparberg. Området nås lättast om man från Kopparberg åker mot nordväst på väg 793 och strax efter överfarten av Nittälven, väster om Uvbergsbron, åker söderut ytterligare ett par kilometer vid skylt "Dansarbacken". Håll höger i Y-korsning. Parkering finns efter 3,4 km.

Fakta om reservatet

Bildat år: 2002
 Areal: 105 hektar
 Markägare: Naturvårdsverket
 Förvaltare: Länsstyrelsen
 Reservatsbildare: Länsstyrelsen
 Området ingår i EU-nätverket Natura 2000